

בעקבות „מבחן צמרי“

(המשך)

או שתיים רדוס, אם כי הרדוס כבר לא כל כך צעיר. כמובן, אמרתי לו מה דעתי עליו ועל הרדוס שלו, ושהוא יכול מצדי לפרוק את העגלה על ערימת הזבל; אני, לפחות, מעדיף לראות את האיבוס נקי ולא עם פסולת כזו.

למזלי, ה„דירניקים“ השאירו עוד כשני טון מהקליפות הטובות שהגיעו אתמול ומיהרתי לחלקו שווה בשווה. בדרך כלל אני נוהג לקשור את הפרות כדי שיוכלו לגמור בשקט, אלא שהפעם מיהרתי, וכן גם ההוראות החדשות פוסלות שיטה זו, ולכן הכתפתי את כלי העבודה והתכוננתי לעבור לסככת העגלות; אלא שפתאום החלה מהומה בקצה הסככה, זעקות שבר ובריחה המונית מהאיבוס. מיד שיערתי מה הסיבה: „קסאנטיפה“, שגמרה כרגיל ראשונה, לקחה אזימוט לעמדה הראשונה ועם הקרן האחת שלה ניפנפה את כל מי שלא הספיקה לברוח (למה קרן אחת — זה סיפור לחד: פעם כשעסקתי בהורדת קרניים חל קצר במכשיר החשמלי, ועד שהוא חזר מהתיקון כבר אי אפשר היה למנוע את גידול הקרן, ומאז היא נשארה קצת „טראלאלה“).

זה כבר היה יותר מדי בשבילי, הדם עלה לי לראש ובאופן אינסטינקטיבי זרקתי לעברה מה שהיה לי ביד, לצערי זה לא היה המטאטא אלא הקלשון, ואת חצי השעה הבאה ביליתי בריצה אחריה על מנת לשלוף את הקלשון מאחוריה, מקום שם היה תקוע בכל שיניו.

נו, — הרבה זמן כבר לא נשאר לנו לריפוד, אבל כמו שאמרתי — פעמיים בשבוע אנחנו מרפדים, אם צריך או לא. לכן רתמנו את הפלטפורמה היחידה שנשארה בחצר (גם היא נשארה רק בגלל פאנצ'ר) ודהרנו אל ערימת הקש. ההעמסה דווקא הלכה במהירות שיא וגם הבניה נראתה להיות בהחלט בסדר (כרגיל אצלי) ולכן החלטתי שאני יכול להישאר למעלה (על העג-

היום הבא היה בסימן התערוכה. קבעו לנו 6 מבכירות לתצוגה, למרות כל ההסברים שהפרות שלנו מלוכלכות תמיד מפני שאנחנו מרפדים רק פעמיים בשבוע, ואין טעם לרחוץ אותן היום כי מחר הן ייראו אותו דבר, ולמרות התחנונים שאין באפשרותנו להיות מוכנים עם פרות חלובות ב־5, כי הרפתנים שלנו לא מסוגלים לקום כל כך מוקדם והפרות — לא־כלי־שכן. דבר לא עזר; ב־5.30 היו כל 6 המבכירות על האוטו. הדבר היחידי שיכולתי להיפרע ממנחם (צנטנר) הוא — להחליף את הפרות המלוכלכות בנקיות יותר — פשוט חבל על חרי (חיים יעקובסון — מנהל „און“ וחבר חפצי־בה). למען האמת אני נוטל את כל האשמה עלי. לא כל כך התערבתי בעבודה של המזריע והוא הכניס לי פרים צעירים בשביל כל האיזור, נו, מישוהו הרי מוכרח לקחת... והתוצאה — 6 פרות בתערוכה. לאחר שזו האוטו התחיל מיררץ עם הזמן. היה עלינו להספיק את העבודה עד 9 כדי שנוכל להגיע בזמן לתצוגה לחלוקת הפרסים (שוב מרחביה) וכן לחלוקת הבונבוניירות (6) — לא הולך ברגל). אבל דווקא כשממהרים — זה לא הולך: את העגלה לחלוקת תערובת, שחינכנו לפני חודש ועלתה לנו ב־1,000 ק"מ סיורים במשקים שיש להם כבר כזו, הרבה מאוד עצבים עם מרכו המשק ועוד יותר עם מרכו המסגריה, וכן עלתה גם קצת כסף... את העגלה הזו, שמכל האיזור באו לראות אותה, שמנו בגורן בין ה„אנטיקים“ וחזרנו אל המריצה הישנה והטובה, אלא שלהכעיס, דווקא היום, הסתבך לה חבל בגלגל וללא אזהרה מוקדמת היא נעצרה במקום; בקושי הצלחתי שלא לעוף מעליה, אבל... עם התערובת שנשפכה בבוכן כבר לא היה לי הרבה מה לעשות. כמו שאני עובד ומנסה לאסוף את מה שניתן, מופיע לי המספורי ניק עם עגלה מלאה קש, או לפחות ככה זה נראה, ומודיע לי שהיום לא יהיה תלתן, כי השטח רטוב, אבל הוא יכול להוריד עוד עגלה

לה) ולחטוף שלווה עד הבית. לא יודע איך, אבל פתאום מצאתי את עצמי שרוע על הגב בתחתית העגלה כאשר $\frac{1}{2}$ החבילות מוטלות מימין העגלה, $\frac{1}{2}$ משמאל ו- $\frac{1}{2}$ על הטרקטור ריסס. עונש! שפעם הבאה יכע כמו בן אדם. מזל שחשבתי להתחננה נשארה על העגלה... ברור שלתערוכה הגענו קצת באיחור. את הבנוניות שלנו חילקו בין המזריעים. החבר'ה שרצינו לפגוש — כבר התפזרו לאחר שהיסלו את כל החלב והלחמניות, וגם מחצית הפרות כבר היו על המכונות. נחמה פורתא היתה לי כאשר ראיתי את „מלכה“ עומדת מולי, משכמה ומעלה בין יתר הפרות, והיא

ענודה סרט כחול נוצץ, אות כי זכתה במקום ראשון בין אחיותיה. כמעט היתה לי אינעימות כאשר אחת הרפ' תניות שלנו שאלה אותי בתמימות רבה (בעוד אני מרצה לפני אחד הקולאגים מהאיזור על שיטותינו בגידול עגלות) אם אני לא חושב ש„מלכה“ כבר בהמלטה שניה. ונדמה לה שהיא בת „דביר“ ולא „אבנר“ ובכלל למה על השלט שלה כתוב... בקושי הספקתי להשתיק אותה ולברוח. יותר אני לא שולח מבכירות לתערוכות אפילו אם אצטרך לייצא את כל המבכירות לפרס.

דוד אריאל חפציבה פברואר 1970

זוטות

▲ מגדלי בקר-חלב מגזע אירשייר שבארה"ב מתפארים עכשיו באלופה חדשה שהניבה 14,133 ק"ג חלב עם 3.9% שומן. את התנובה הזו הביאה בתחלובה נורמאלית בת 305 יום, בשתי חליבות ביממה; גילה בתחילת תחלובה זו היה 8 שנים. התנובה היומית הממוצעת היתה 46.2 ק"ג. היא נחלבה כל אותה תקופה ע"י הרפתן הראשי של המשק, ורק במקרים בודדים החליפוהו עובדים אחרים. תובותיה המבוקרות שלפני השיא הנ"ל היו: תקופה 1 — 6,156 ק"ג, תקופה 2 — 7,510 ק"ג, תקופה 3 — 7,823 ק"ג. במשך שלוש השנים שאחרי התקופה השלישית היא עמדה בעדר, בו לא התקיימה ביקורת התנובה. למשק, בו הניבה את תנובת השיא שלה, היא הובאה יחד עם אחות (מצד האב), שאף היא לא ביישה את המשפחה, בהניבה 9214 ק"ג חלב בגיל של 6 שנים.

★

▲ ב-9 משקים באיזור קושיצה (צ'כוסלובקיה) נערך סקר על 1197 פרות לגבי רווח-הזמן שבין ההמלטות ומצאו שהממוצע היה 419.5 יום (תוך תנודה בין 304 יום ל-765 יום). הפרות הנ"ל חולקו מבחינה זו ל-4 קבוצות: בקבוצה א' — עד 345 ימים בין המלטה להמלטה — נימנו 16% מכלל הפרות; לקבוצה ב' — עם 346-405 ימים — השתייכו 43%; בקבוצה ג' — עם 406-435 ימים — נמצאו 14%; בקבוצה ד' — עם למעלה מ-435 ימים היוותה 27% מכלל הפרות הנ"ל. הפרות מקבוצה א', היו להן תחלובות קצרות ותנובתן הממוצעת היתה הקטנה ביותר; בקבוצה ב' הזכרה כאידיאלית מבחינת התנובה והפוריות; בקבוצה ג' התבלטה פוריות בלתי משביעת רצון, אלס לגבי פרות עתירות-תנובה אפשר לנהוג ב„סלחנות“, על אף רווח-הזמן הגדול שבין ההמלטות; הפרות מקבוצה ד', היה להן אינדקס הזרעית גבוה ביותר ורמת-הנבה נמוכה במחציתה השניה של התחלובה.

★

▲ באחת התחנות בהונגריה נחקרה שאלת המיתאם בין תכונות גופניות מסוימות במבכירות לבין כושר ההנבה. בסיכום המחקר נאמר שלא נמצא מיתאם של ממש בין כושר ההנבה לבין תכונות האקסטראיאר העיקריות, שמחשיבים אותן בשיפוט מיבנה ומראה הבהמות.

★

▲ בארה"ב ובקנדה התחילו בניסויי הכלאה של גזעי המקום בפרים מגזע דיבון שאבנגליה. גזע דיבון הינו דו-תכליתי — לבשר ולחלב. תנובות הפרות נעות בגבולות 3500-5000 ק"ג חלב עם 4.5% שומן; תפוקת הבשר מהגזע הזה היא טובה ביותר. בארה"ב ובקנדה נערכו כבר ניסויי הכלאה פראלימינאריים והושגו תוצאות משביעות רצון בהחלט. נחתם כבר חוזה לייבוא של 700 פרים מגזע זה ב-5 השנים הקרובות ומצפים שהכלאה זו תשפר במידה רבה את משקל הגמילה של הוולדות המעורבים הודות להעלאת כושר ההנבה באמהות מגזעי הבשר, וכן יושגו תוצאות טובות יותר בפוריות.